



Parlamentul
Republicii Moldova

nr. 05703-8
30 mai 2024

Deputat în Parlamentul Republicii Moldova

Comisia juridică, numiri și imunități

AMENDAMENT

la legea pentru modificarea unor acte normative (modificarea Codului penal și Codului contravențional) (nr.175 din 07.06.2023)

În conformitate cu art.59 din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/1996, în urma examinării proiectul de lege nr.175 din 07 iunie 2023 pentru modificarea unor acte normative și la demersul Ministerului Justiției ca autor a proiectului de lege respectiv, prezint următoarele amendamente:

Art. I se modifică după cum urmează:

se completează cu un pct. nou cu următorul cuprins:

„La articolul 190:

în sancțiunea alineatului (4) textul „cu (sau fără) amendă în mărime de la 1350 la 3350 de unități convenționale” se substituie cu textul „cu amendă în mărime de la 5000 la 9000 de unități convenționale”.

sancțiunea alineatului (5) va avea următorul cuprins:

„se pedepsesc cu închisoare de la 7 la 10 ani, cu amendă în mărime de la 9000 la 16000 unități convenționale și cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de până la 5 ani.”

sancțiunea alineatului (6) va avea următorul cuprins:

„se pedepsesc cu închisoare de la 8 la 15 ani, cu amendă în mărime de la 15000 la 20000 unități convenționale și cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de până la 5 ani.””.

Referitor la art. 223 din proiectul de lege, se modifică după cum urmează:

„La art.223

alin. (2) lit. b) va avea următorul cuprins:

„b) daune sănătății populației;”

se completează cu alin. (21) cu următorul cuprins:

„(2¹) Faptele prevăzute la alin. (1) sau (2), dacă acestea au provocat:

a) pieirea animalelor din Cartea Roșie;

b) daune în ariile protejate de stat,

e pedepesc cu amendă în mărime de la 1500 la 2000 unități convenționale sau cu închisoare de la 3 la 5 ani, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de până la 5 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 6000 la 9000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani sau cu lichidarea persoanei juridice.”

în dispoziția alin. (3) textul „Faptele prevăzute la alin.(1) sau (2)” se substituie cu textul „Faptele prevăzute la alin.(1)-(21)”.

Referitor la art. 223¹ din proiectul de lege, se modifică după cum urmează:

„La art. 223¹:

dispoziția alin. (1) va avea următorul cuprins:

„(1) Neîndeplinirea sau îndeplinirea necorespunzătoare de către o persoană publică sau de către o persoană cu funcție de demnitate publică, a atribuțiilor și obligațiilor legale de serviciu privind respectarea legislației cu privire la protecția mediului, dacă aceasta a cauzat:

- a) poluarea solului, apei, aerului, în proporții ce depășesc limitele admisibile;
- b) depopularea sau diminuarea prin contaminare a biodiversității;
- c) prăbușiri și/sau alunecări de teren;
- d) incendii;
- e) daune în proporții mari;”

dispoziția alin. (2) va avea următorul cuprins:

„(2) Faptele prevăzute la alin. (1), dacă acestea au provocat:

- a) daune în proporții deosebit de mari;
- b) decesul persoanei din imprudență”. ”

Referitor la art. 224 din proiectul de lege, se modifică după cum urmează:

„La art. 224

dispoziția alin. (1) va avea următorul cuprins:

„(1) Încălcarea regulilor stabilite ce țin de fabricarea, importul, exportul, stocarea, depozitarea, înhumarea, păstrarea, transportarea sau utilizarea, tratarea și valorificarea substanțelor și a produselor chimice periculoase, a deșeurilor, inclusiv a celor periculoase, dacă aceasta a pus în pericol viața sau sănătatea populației ori dacă a existat pericolul cauzării unor daune în proporții mari”,

dispoziția alin. (2) va avea următorul cuprins:

„(2) Încălcarea regulilor stabilite ce țin de colectarea, transportarea, valorificarea sau eliminarea de deșeuri, inclusiv a celor periculoase, de control al acestor operațiuni și de întreținere ulterioară a spațiilor de eliminare, dacă a existat pericolul de a cauza:

- a) daune sănătății populației;
- b) daune calității aerului, solului, apei;
- c) reducerea regnului animal și/sau vegetal;
- d) daune în proporții mari”;

alin. (3) lit. a) textul „în zona supusă regimului stării de urgență sau” se exclude.

Referitor la art. 225 din proiectul de lege, se modifică după cum urmează:

La art. 225 alin. (1), textul „precum și de către o persoană juridică,” se exclude, și cuvântul „excesivă” se exclude.

Referitor la art. 226 din proiectul de lege, se modifică după cum urmează:

La art. 226 alin. (1) textul „precum și de către o persoană juridică,” se exclude.

Referitor la art. 227 din proiectul de lege, se modifică după cum urmează:

La art. 227:

lit. b) va avea următorul cuprins:

„b) daune în proporții mari”;

lit. c) va avea următorul cuprins:

„c) daune mediului”.

Referitor la art. 227¹ din proiectul de lege, se modifică după cum urmează:

La art. 227¹ lit. c) va avea următorul cuprins:

„c) daune în proporții mari”.

Referitor la art. 228¹ din proiectul de lege, se modifică după cum urmează:

La art. 228¹ :

în dispoziția alin. (1) cuvântul „inclusiv” se exclude;

alin. (2) se completează cu lit. e) cu următorul cuprins:

„e) daune mediului”.

Referitor la art. 229 din proiectul de lege, se modifică după cum urmează:

La art. 229 alin. (2) se completează cu lit. d) cu următorul cuprins:

„d) daune mediului”.

Referitor la art. 229¹ din proiectul de lege, se modifică după cum urmează:

La art. 229¹ alin. (1):

după textul „care curge în mod natural” se completează cu textul „pe o lungime mai mare de 10 km,”

lit. b) cuvintele „ce a afectat” se substituie cu cuvintele „ce ar afecta”;

se completează cu lit. e) cu următorul cuprins:

„e) daune mediului”.

Referitor la art. 229² din proiectul de lege, se modifică după cum urmează:

La art. 229² în dispoziția alin. (1) cuvintele „în proporții mari” se substituie cu cuvântul „mediului”.

În dispoziția alin. (2) textul „Acțiunea prevăzută la alin. (1)” se substituie cu textul „Folosirea neautorizată a apei”.

Referitor la art. 230 din proiectul de lege, se modifică după cum urmează:

La art. 230 dispoziția alin. (1) va avea următorul cuprins:

„(1) Poluarea aerului atmosferic ca urmare a depășirii emisiilor limitat admisibile și/sau concentrațiilor maximal admisibile, ca urmare a emisiei sau

evacuării în atmosferă a poluanților sau a încălcării regulilor de exploatare, sau a neutilizării utilajului, aparatajului, instalațiilor de purificare și control al emisiilor în atmosferă, dacă a existat pericolul de a cauza daune mediului sau sănătății populației”.

Referitor la art. 231¹ din proiectul de lege, se modifică după cum urmează:

La art. 231¹ textul „zonelor suburbane și” se exclude.

se completează cu un pct. nou cu următorul cuprins:

„La articolul 243:

în sancțiunea alineatului (1) textul „de la 1350 la 2350” se substituie cu textul „de la 2350 la 4350”, iar textul „de la 8000 la 11000” se substituie cu textul „de la 10000 la 13000”;

alineatul (2)

litera b) se abrogă;

în sancțiune textul „de la 2350 la 5350” se substituie cu textul „de la 4350 la 7350”, iar textul „de la 10000 la 13000” se substituie cu textul „de la 14000 la 18000”

sancțiunea alineatului (3) va avea următorul cuprins

„se pedepsesc cu închisoare de la 5 la 10 ani, cu amendă în mărime de la 13000 la 20000 unități convenționale, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 40000 la 60000 de unități convenționale sau cu lichidarea acesteia.”.”

se completează cu un pct. nou cu următorul cuprins:

„La articolul 244:

sancțiunea alineatului (1) va avea următorul cuprins:

„se pedepsește cu amendă în mărime de la 9000 la 13000 de unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 6 ani, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 5 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 15000 la 20000 de unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate.”

sancțiunea alineatului (2) va avea următorul cuprins:

„se pedepsește cu amendă în mărime de la 13000 la 20000 de unități convenționale sau cu închisoare de la 3 la 7 ani cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 20000 la 40000 de unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate sau cu lichidarea acesteia.”.”

se completează cu un pct. nou cu următorul cuprins:

„La articolul 244¹:

în sancțiunea alineatului (1) textul „de la 1350 la 2350” se substituie cu textul „de la 5000 la 9000”;

în sancțiunea alineatului (2) textul „de la 2350 la 3350” se substituie cu textul „de la 9000 la 13000”.

se completează cu un pct. nou cu următorul cuprins:

La articolul 244² :

în titlu după cuvintele „gazelor naturale” se completează cu textul „și a energiei electrice”;

alineatul (1) după cuvintele „gazelor naturale” se completează cu textul „și a energiei electrice”.”

se completează cu un pct. nou cu următorul cuprins:

„Articolul 245¹⁰ va avea următorul cuprins:

Articolul 245¹⁰. Obținerea ilegală și/sau divulgarea informațiilor ce constituie secret comercial bancar sau fiscal

(1) Colectarea de informații care constituie secret comercial, bancar sau fiscal prin sustragerea de informații, inclusiv prin folosirea mijloacelor tehnice speciale, prin extorcare sau prin amenințarea cu aplicarea violenței,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 1350 la 4350 unități convenționale sau cu închisoare de la 1 la 6 până la 4 ani, în ambele cazuri cu (sau fără) privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de până la 5 ani.

(2) Divulgarea sau folosirea ilegală a informațiilor ce constituie secret comercial, bancar sau fiscal de către persoana căreia i-a fost încredințată sau i-a devenit cunoscută această informație în virtutea atribuțiilor deținute, fără consimțământul proprietarului informației,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 1350 la 3350 unități convenționale sau cu închisoare de la 1 la 3 ani, în ambele cazuri cu (sau fără) privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de până la 3 ani.

(3) Aceleași acțiuni care au cauzat daune în proporții deosebit de mari,

se pedepesc cu amendă în mărime de la 4350 la 5350 unități convenționale sau cu închisoare de la 2 la 5 ani, în ambele cazuri cu (sau fără) privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani.””.

se completează cu un pct. nou cu următorul cuprins:

Articolul 257¹ Încălcarea regulilor de executare a construcțiilor cu cinci sau mai multe etaje

(1) Proiectarea, verificarea, expertizarea, autorizarea, executarea sau recepția finală a construcțiilor cu cinci sau mai multe etaje cu încălcarea actelor normative în construcții, a documentației de urbanism și de amenajare a teritoriului, a prevederilor regimurilor certificatului de urbanism pentru proiectare sau a autorizației de construire privind:

- a) regimul de înălțime,
- b) aliniamentul stradal,
- c) indicii de densitate normată a populației,
- d) distanța normativă dintre construcții,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 850 la 1350 unități convenționale sau cu închisoare de până la 5 ani cu (sau fără) privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 6000 la 11000 unități convenționale cu (sau fără) privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate pe un termen de până la 5 ani.

(2) Faptele prevăzute la alin. (1) săvârșite în contextul lucrărilor de construcție amplasate în zonele de protecție,

se pedepsesc cu amendă în mărime de la 1500 la 2500 unități convenționale sau cu închisoare de la 2 la 6 ani cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 15000 la 25000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate pe un termen de până la 5 ani.

(3) Faptele prevăzute la alin. (1)-(2) care au provocat din imprudență:

a) vătămarea gravă a sănătății persoanei;

b) decesul persoanei,

se pedepsesc cu închisoare de la 5 la 10 ani cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 3 la 5 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 30000 la 40000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate sau cu lichidarea ei.

Referitor la art. 260 din proiectul de lege, se modifică după cum urmează:

textul „în sancțiune, textul „de la 500 la 1000 unități convenționale”” se substituie cu textul „în sancțiune, textul „de la 850 la 1350 unități convenționale””;

Referitor la art. 314 din proiectul de lege, se modifică după cum urmează:

în sancțiunea alin. (1) textul „cu închisoare de pînă la 1 an” se substituie cu textul „cu închisoare de pînă la 3 ani”;

în sancțiunea alin. (2) textul „cu închisoare de pînă la 2 ani” se substituie cu textul „cu închisoare de pînă la 4 ani”;

în sancțiunea alin. (3) textul „cu închisoare de pînă la 3 ani” se substituie cu textul „cu închisoare de la 2 la 5 ani”;

Referitor la art. 315 din proiectul de lege, se modifică după cum urmează:

textul „în sancțiune, textul „de la 550 la 850 unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 3 ani”” se substituie cu textul „în sancțiune, textul „amendă în mărime de pînă la 650 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore.”

Referitor la art. 324 din proiectul de lege, se modifică după cum urmează:

în sancțiunea alineatului (2) textul „de la 4000 la 6000” se substituie cu textul „de la 6000 la 8000”.

în sancțiunea alineatului (3) textul „de la 6000 la 8000” se substituie cu textul „de la 8000 la 10000”.

în sancțiunea alineatului (4) textul „de la 8000 la 10000” se substituie cu textul „de la 13000 la 20000”.

Referitor la art. 325 din proiectul de lege, se modifică după cum urmează:

în sancțiunea alineatului (2) textul „de la 2000 la 4000” se substituie cu textul „de la 4000 la 6000”, iar textul „de la 6000 la 10000” se substituie cu textul „de la 10000 la 14000”.

în sancțiunea alineatului (3) textul „de la 4000 la 6000” se substituie cu textul „de la 6000 la 8000”, iar textul „de la 10000 la 14000” se substituie cu textul „de la 14000 la 18000”.

în sancțiunea alineatului (4) textul „de la 6000 la 8000” se substituie cu textul „de la 12000 la 18000”, iar textul „de la 14000 la 18000” se substituie cu textul „de la 20000 la 40000 ”.

Referitor la art. 362¹ din proiectul de lege, se modifică după cum urmează:

Articolul 362¹ din proiect va avea următorul cuprins:

„La articolul 362¹:

sancțiunea alineatului (1) va avea următorul cuprins:

„se pedepsește cu închisoare de la 2 la 5 ani cu amendă în mărime de la 1000 la 4000 de unități convenționale și cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 1 la 3 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 7000 la 10000 de unități convenționale, cu privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate, sau cu lichidarea persoanei juridice.”

alineatul (2) va avea următorul cuprins:

„(2) Aceleași acțiuni săvârșite:

b) asupra a două sau mai multor persoane;

c) de două sau mai multe persoane;

d) de o persoană publică, de o persoană cu funcție de răspundere, de o persoană cu funcție de demnitate publică, de o persoană publică străină sau de un funcționar internațional cu folosirea situației de serviciu,

se pedepsesc cu închisoare de la 3 la 7 ani cu amendă în mărime de la 4000 la 6000 de unități convenționale și cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 1 la 3 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 9000 la 13000 de unități convenționale, cu privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate, sau cu lichidarea persoanei juridice.”

alineatul (3) va avea următorul cuprins:

„(3) Acțiunile prevăzute la alin. (1) sau (2):

a) săvârșite de un grup criminal organizat sau de o organizație criminală;

b) soldate cu daune în proporții deosebit de mari drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice și juridice;

c) cu confecționarea actelor de identitate falsă;

d) dacă a existat pericolul de a cauza vătămarea gravă a integrității corporale sau a sănătății ori decesul persoanei,

se pedepsesc cu închisoare de la 5 la 12 ani cu amendă în mărime de la 6000 la 8000 de unități convenționale și cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 3 la 5 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 12000 la 20000 de unități convenționale, cu privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate, sau cu lichidarea persoanei juridice.””.

Art. II se modifică după cum urmează:

se completează cu un pct. nou cu următorul cuprins:

„La Articolul 44:

a) la alineatul (1), după sintagma „aplică sancțiunea” se introduce textul „principală, inclusiv complementară”;

b) la alineatul (2):

după sintagma „aplică sancțiunea” se introduce textul „principală, inclusiv complementară”;

după sintagma „definitiv sancțiunea” se introduce textul „principală, inclusiv complementară”.

se completează cu un pct. nou cu următorul cuprins:

La articolul 44¹ alineatul (2), după textul „aplică persoanelor care” se introduce textul „în cursul aceluiași an au comis repetat aceeași contravenție sau ”.

se completează cu un pct. nou cu următorul cuprins:

„Articolul 107 va avea următorul cuprins:

Articolul 107. Obținerea informațiilor care constituie secret comercial, bancar sau fiscal

Obținerea fără consimțământul titularului a informațiilor care constituie secret comercial, bancar sau fiscal în scopul divulgării sau folosirii lor ilegale, dacă aceasta nu constituie infracțiune,

se sancționează cu amendă de la 18 la 42 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 30 la 60 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.””.

se completează cu un pct. nou cu următorul cuprins:

„Articolul 197 va avea următorul cuprins:

Articolul 197. Încălcarea normelor de efectuare a transportului rutier de persoane și mărfuri

(1) Efectuarea transportului rutier de persoane și/sau mărfuri, contra cost, în lipsa, la bordul vehiculului rutier, a actelor permissive sau a documentelor de transport specifice tipului de transport rutier efectuat atunci când deținerea lor la bord este obligatorie conform legii sau necompletarea lor,

se sancționează cu amendă de la 30 la 60 de unități convenționale, cu amendă de la 60 la 90 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 90 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(2) Efectuarea transportului rutier de persoane prin servicii regulate la alte ore de pornire din capetele de rută sau pe alt itinerar decât cele prevăzute în graficul de circulație, conform actului permisiv, cu excepția efectuării curselor suplimentare în conformitate cu prevederile art. 90 alin. (4) și (5) din Codul transporturilor rutiere nr.150/2014,

se sancționează cu amendă de la 20 la 50 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 40 la 60 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 60 la 120 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(3) Împiedicarea sub orice formă a funcționarului organului de specialitate al administrației publice în domeniul transportului rutier, aflat în exercițiul funcțiunii, de a-și exercita activitatea legitimă de control în trafic

se sancționează cu amendă de la 30 la 60 de unități convenționale aplicată persoanei fizice.

(4) Împiedicarea sub orice formă a funcționarului organului de specialitate al administrației publice în domeniul transportului rutier, aflat în exercițiul funcțiunii, de a-și exercita activitatea legitimă de control la sediu,

se sancționează cu amendă de la 270 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.

(5) Parcarea, în afara operațiunilor de transport rutier, în orașe (municipii) a autobuzelor/autocarelor și a vehiculelor rutiere destinate transportului rutier de mărfuri cu masa maximă autorizată ce depășește 3,5 tone pe drumuri publice și pe teritoriile adiacente drumurilor publice din intravilanul localității,

se sancționează cu amendă de la 30 la 60 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 60 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(6) Desfășurarea activităților conexe transportului rutier, supuse sau nesupuse autorizării, după caz, cu încălcarea condițiilor specificate la art. 88, 96, 110, 111, 119, 120, 126 și 136² din Codul transporturilor rutiere nr.150/2014,

se sancționează cu amendă de la 80 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 180 la 200 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(7) Amplasarea, în interiorul și/sau pe caroseria unui vehicul rutier, a indicatorului de rută cu indicarea punctelor de plecare/de destinație fără a deține autorizația de transport rutier de persoane prin servicii regulate pentru ruta dată,

se sancționează cu amendă de la 40 la 50 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 70 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(8) Efectuarea transportului rutier în regim de taxi cu încălcarea prevederilor art. 81 alin. (1) și (2) din Codul transporturilor rutiere nr.150/2014,

se sancționează cu amendă de la 70 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 100 la 120 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(9) Utilizarea platformelor electronice de management cu încălcarea prevederilor art.81 alin.(3), (4) și (7) din Codul transporturilor rutiere nr.150/2014,

se sancționează cu amendă de la 100 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 200 la 250 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(10) Punerea spre utilizare, pe teritoriul Republicii Moldova, a platformelor electronice de management cu încălcarea prevederilor art. 81 alin. (3) din Codul transporturilor rutiere nr.150/2014,

se sancționează cu amendă de la 200 la 250 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 400 la 500 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(11) Admiterea încălcărilor minore ale timpului de muncă și odihnă a conducătorilor auto (Acordului european privind activitatea echipajelor vehiculelor care efectuează transporturi rutiere internaționale (AETR)) stipulate în anexa nr. 5 din Codul transporturilor rutiere nr.150/2014,

se sancționează cu amendă de la 20 la 30 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 80 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(12) Admiterea încălcărilor grave ale timpului de muncă și odihnă a conducătorilor auto (Acordului european privind activitatea echipajelor vehiculelor care efectuează transporturi rutiere internaționale (AETR)) stipulate în anexa nr. 5 din Codul transporturilor rutiere nr.150/2014,

se sancționează cu amendă de la 50 la 70 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 100 până la 120 unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(13) Admiterea încălcărilor foarte grave ale timpului de muncă și odihnă a conducătorilor auto (Acordului european privind activitatea echipajelor vehiculelor care efectuează transporturi rutiere internaționale (AETR)) stipulate în anexa nr. 5 din Codul transporturilor rutiere nr.150/2014,

se sancționează cu amendă de la 200 la 250 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 400 până la 450 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(14) Efectuarea transportului rutier de mărfuri cu depășirea cu cel puțin 20% a masei totale maxime admise pentru vehicule rutiere cu o încărcătură utilă admisibilă care depășește 12 tone sau cu cel puțin 25% pentru vehicule rutiere cu o încărcătură utilă admisibilă care nu depășește 12 tone,

se sancționează cu amendă de la 78 la 90 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 100 la 120 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(15) Admiterea efectuării curselor suplimentare în cadrul serviciilor regulate de transport rutier de persoane cu încălcarea prevederilor art. 90 alin. (4) și (5) din Codul transporturilor rutiere nr.150/2014,

se sancționează cu amendă de la 60 la 90 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 120 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(16) Nerespectarea în cadrul desfășurării activității conexe transportului rutier și a activității de atestare profesională a managerilor de transport rutier și a conducătorilor auto, a obligațiilor prevăzute la art. 43 alin. (12), art. 45 alin. (2), art. 90 alin. (1), art. 94 alin. (2) și (3), art. 105, 106, 107, art. 108 alin. (1) și (3), art. 114 alin. (2), art. 125 și 133 din Codul transporturilor rutiere nr.150/2014,

se sancționează cu amendă de la 50 la 60 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 60 la 90 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 100 la 120 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(17) Nerespectarea în cadrul desfășurării activității de transport rutier a obligațiilor prevăzute la art. 23 alin. (8), art. 312⁶ alin. (4), art. 313⁶ alin. (5), art. 314² alin. (3), art. 48, art. 49, art. 622 alin. (1), art. 79 din Codul transporturilor rutiere nr.150/2014, la art. 20 alin. (2) din Legea nr.60/2012 privind incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități,

se sancționează cu amendă de la 50 la 70 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 100 la 120 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(18) Efectuarea transportului rutier de persoane în trafic național pe baza autorizației de transport internațional, cu îmbarcarea/debarcarea persoanelor între două puncte de pe teritoriul Republicii Moldova,

se sancționează cu amendă de la 200 la 250 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 500 la 600 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.”.

se completează cu un pct. nou cu următorul cuprins:

”Articolul 177 se completează cu alineatul (4¹) cu următorul cuprins:

„(4¹) Nerespectarea de către proprietarii clădirilor, a cerințelor minime de performanță energetică a clădirilor, la proiectarea unei clădiri viitoare, a unei unități noi a clădirii existente sau a lucrărilor de renovare majoră,

se sancționează cu amendă de la 100 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 600 la 900 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere cu sau fără privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 9 luni la un an, cu amendă de la 1000 la 1500 de unități convenționale aplicată persoanei juridice cu sau fără privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 9 luni la un an.””.

se completează cu un pct. nou cu următorul cuprins:

„La articolul 204:

„în sancțiunea alineatului (6) textul „ de la 12 la 18” se substituie cu textul „de la 40 la 60”;

în sancțiunea alineatului (7) textul „ de la 12 la 18” se substituie cu textul „de la 40 la 60”.”

se completează cu un pct. nou cu următorul cuprins:

„Articolul 207¹. Nerespectarea capacității maxime de îmbarcare în transportul autorizat de persoane

Depășirea de către conducătorul auto a capacității maxime de îmbarcare a autobuzelor, autocarelor sau autoturismelor la efectuarea operațiunilor de transport rutier regulat, regulat special, ocazional sau în cont propriu

se sancționează cu amendă de la 20 la 40 de unități convenționale.”.”

se completează cu un pct. nou cu următorul cuprins:

„Articolul 224 alineatul (11), litera a) va avea următorul cuprins:

„a) transportarea încărcăturii sau depășirea masei totale maxime admise și/sau dimensiunile maxime admise prin construcție, fără deținerea autorizației speciale pentru transporturile cu greutate și/sau dimensiuni ce depășesc limitele admise sau a căror masă totală, sarcina masivă pe axă nu coincid cu informația indicată în autorizație”;

se completează cu un pct. nou cu următorul cuprins:

Se completează cu articolul 263³ cu următorul cuprins:

„Articolul 263³. Desfășurarea activității ilicite de transport rutier și activității de transport conexe.

(1) Efectuarea transportului rutier de persoane, contra cost sau în schimbul unei recompense sau al unui alt beneficiu material, fără a fi înregistrat în condițiile Codului transporturilor rutiere nr.150/2014,

se sancționează cu amendă de la 200 la 250 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 500 la 600 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(2) Efectuarea transportului rutier de persoane, prin transportarea altor persoane decât cele prevăzute în art. 72 lit. c), art. 73 lit. c), art. 78 lit. b) ale Codului transporturilor rutiere nr.150/2014,

se sancționează cu amendă de la 200 la 250 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 500 la 600 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(3) Amplasarea, în interiorul și/sau pe caroseria unui vehicul rutier neautorizat pentru transportul rutier de persoane, a însemnelor, a înscrisurilor, a dotărilor și a accesoriilor specifice vehiculelor rutiere care efectuează transport rutier de persoane sau în regim de taxi,

se sancționează cu amendă de la 150 la 200 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 300 la 400 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(4) Efectuarea transportului rutier în regim de taxi cu încălcarea prevederilor art. 82 alin. (2), art. 84 alin. (3) din Codul transporturilor rutiere nr.150/2014 se sancționează cu amendă de la 200 la 250 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 500 la 600 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(5) Efectuarea transportului rutier de persoane prin servicii regulate speciale, ocazionale și/sau în cont propriu, cu încălcarea condițiilor specifice prevăzute de art. 71, 74, 75, 77, 78 alin. (2) și 79 din Codul transporturilor rutiere nr.150/2014 se sancționează

cu amendă de la 150 la 170 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 250 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(6) Efectuarea transportului rutier de mărfuri, contra cost, fără a fi înregistrat în condițiile Codului transporturilor rutiere nr.150/2014,

se sancționează cu amendă de la 200 la 250 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 500 la 600 de unități aplicată persoanei juridice.

(7) Efectuarea transportului rutier în cont propriu, fără a fi notificat în condițiile Codului transporturilor rutiere nr.150/2014,

se sancționează cu amendă de la 200 la 250 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 500 la 600 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(8) Desfășurarea activităților conexe transportului rutier, supuse înregistrării sau autorizării, după caz, prevăzute la art. 86, 94 alin. (1) lit. e) și f), art. 110, 118 și 125 din Codul transporturilor rutiere nr.150/2014, fără a fi înregistrate corespunzător sau fără a deține autorizația respectivă,

se sancționează cu amendă de la 250 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 500 la 600 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(9) Acțiunile prevăzute la alin. (1)-(8) ale prezentului articol, săvârșite repetat în cursul aceluiași an calendaristic de către o persoană sancționată deja pentru această contravenție,

se sancționează de la 450 la 550 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 1000 la 1200 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(10) Efectuarea transportului rutier în regim neautorizat de cabotaj, sau îmbarcarea/debarcarea la cursele tranzit a călătorilor pe teritoriul Republicii Moldova de către un operator de transport străin,

se sancționează cu amendă de la 450 la 550 de unități convenționale aplicate persoanei fizice, cu amendă de la 800 la 900 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.”.”

se completează cu un pct. nou cu următorul cuprins:

„La art. 357, sancțiunea alin. (1) se completează cu textul „cu sau fără privarea, în ambele cazuri, de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 3 luni la un an.”.”.

Modificarea referitor la art. 395 din proiectul de lege, se exclude

Referitor la art. 400 din proiectul de lege, se modifică după cum urmează:

„La articolul 400:

alineatul (1) cifrele „69–71” se substituie cu cifrele „68¹-71”, după textul „art.79alin.(1), (2), (4),” se completează cu cifra „79¹ ”, după cifra „205” se completează cu cifra „207¹”, iar textul „art. 197 alin. (1)-(4), (9), (11)-(13), (15), (16), (22)” se substituie cu textul „art. 197 alin. (5)”.

se completează cu alineatul (1²) cu următorul cuprins:

„(1²) Contravenția prevăzută la art. 265 se constată și se examinează de către poliție, dacă a fost depistată în procesul de transportare a valorilor materiale.”

la alineatul (4), cifra „324” se substituie cu cifra „324¹”.

Referitor la art. 402 din proiectul de lege, se modifică după cum urmează:

„La articolul 402:

alineatul (1), în propoziția a doua, după textul „Contravențiile prevăzute la art.” se completează cu textul „204 alin.(6) și (7)”;

se completează cu alineatul (11) cu următorul cuprins:

„(1¹) Contravențiile prevăzute la art. 265¹ se constată de către Serviciul Fiscal de Stat.”

se completează cu alineatul (3) cu următorul cuprins:

„(3) Procesele-verbale cu privire la contravenția prevăzută la alin.(1¹) se remit spre examinare în fond instanței de judecată competente.”.

se completează cu un pct. nou cu următorul cuprins:

„La articolul 407 alineatul (1), textul „art. 197 alin. (1)-(10), (12)-(29)” se substituie cu textul „art. 197 alin. (1)-(18)”, după textul „art. 224,” se completează cu cifrele „263³”, iar după cuvintele „se constată” se completează cu cuvintele „și se examinează”.

se completează cu un pct. nou cu următorul cuprins:

„La articolul 414 alineatul (4) va avea următorul cuprins:

„(4) Sunt în drept să examineze cauzele contravenționale și să aplice sancțiuni directorul general, directorii generali adjuncți, șefii și adjuncții lor din cadrul subdiviziunilor teritoriale (cu statut de direcții) ale Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor.”.

Modificarea referitor la art. 423¹² din proiectul de lege, se exclude

se completează cu un pct. nou cu următorul cuprins:

La articolul 438, alineatul (1) lit.a) va avea următorul conținut:

(1) Persoana care conduce vehiculul este înlăturată de la conducere dacă:

a) există temeiuri suficiente de a presupune că concentrația de alcool în sânge sau concentrația vaporilor de alcool în aerul expirat depășește limita de alcool admisibilă.

se completează cu un pct. nou cu următorul cuprins:

Articolul 439¹ va avea următorul cuprins:

„Articolul 439¹. Suspendarea dreptului de utilizare a vehiculului rutier

(1) Suspendarea dreptului de utilizare a vehiculului rutier constă în interzicerea temporară persoanei fizice și/sau persoanei juridice de a utiliza un anumit vehicul rutier prin reținerea plăcuțelor cu numărul de înmatriculare și a certificatului de înmatriculare. Suspendarea dreptului de utilizare a vehiculului rutier este aplicată în cazul în care vehiculul a fost folosit la săvârșirea contravențiilor prevăzute la art. 197 alin. (3), (5), alin.(11)–(14), (18), art. 200¹ alin.(2) și (3), art. 207¹, art. 224 alin. (6), (11) și (12), art. 263³ alin.(1)-(3), (6), (7), (9) și (10).

(2) Suspendarea dreptului de utilizare a vehiculului rutier se aplică până la momentul achitării sancțiunii pentru contravențiile prevăzute la art. 197 alin.(11) - (14), (18), art. 207¹, art.263² alin. (2), (7) și (11).

(3) Suspendarea dreptului de utilizare a vehiculului rutier se aplică pe termen de 3 luni pentru contravențiile prevăzute la art. 197 alin. (3) și (5), art. 200¹ alin. (2) și (3), 224 alin. (6), (11) și (12), art. 263³ alin. (1), (3), (6), (9) și (10).

(4) Acțiunile prevăzute la art. 197 alin.(3), art.263³ alin. (1), (3) (6) și (8) ale prezentului articol, săvârșite repetat în cursul aceluiași an calendaristic atrage după sine suspendarea dreptului de utilizare a vehiculului rutier pe un termen de 6 luni.

(5) Măsura de suspendare a dreptului de utilizare a vehiculului rutier încetează și plăcuțele cu numărul de înmatriculare împreună cu certificatul de înmatriculare se restituie în cel mult 3 zile, la cererea contravenientului, cu condiția prezentării dovezii de achitare a amenzii, iar în cazul contravențiilor prevăzute la art. 197 alin. (3), art.263³ alin.(1), (3) și (6) - după expirarea termenului de 3 - 6 luni, după caz.””.

Art.II se modifică după cum urmează:

„Art.II Codul de procedură penală al Republicii Moldova nr. 122/2003 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2013, nr. 248- 251, art. 699), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

La Articolului 269 alin.(1), după cifra „243” se completează cu cifrele „257 și 257¹”.

Art.III va avea următorul conținut:

„**Art. III.** (1) Prezenta lege intră în vigoare în termen de 3 luni de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

(2) Prin derogare de la alin. (1), prevederile art. I pct. 4, ~~147-149~~ 170-172, 178, art. III pct. 2 1 intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

(3) În cazul infracțiunilor săvârșite până la intrarea în vigoare a prezentei legi, calcularea termenului de prescripție se efectuează conform condițiilor și termenelor de până la intrarea în vigoare a prezentei legi.

(4) În cazul contravențiilor săvârșite până la intrarea în vigoare a prezentei legi, calcularea termenului de prescripție se efectuează conform condițiilor și termenelor de până la intrarea în vigoare a prezentei legi.,,



Igor Chiriac

Argumentare

Prezentul amendament vine să ajusteze prevederile proiectului de lege înregistrat cu nr.175 din 07 iunie 2023 pentru modificarea unor acte normative în baza propunerilor parvenite din partea Ministerului Justiție și a altor subiecți care sunt vizați de prezenta lege.

Modificările de la pct. 1-4 derivă din realitățile economice ale Republicii Moldova, astfel, la moment, amenzile din Codul penal nu sunt suficient de disuasive. În aceste împrejurări, este absolut imperioasă revizuirea sistemului de sancționare a persoanelor implicate în săvârșirea infracțiunilor economice și de corupție, prin asigurarea unui efect descurajant.

Modificările vizate implică majorarea pedepselor cu amenda pentru săvârșirea, în circumstanțe agravante a unor infracțiuni economice și de corupție. În acest context, se propune concentrarea pe cele mai grave cazuri în vederea creșterii substanțiale a amenzilor în aceste cazuri, pentru a descuraja comiterea unor asemenea fapte infracționale.

Suplimentar, ținem să precizăm că unele infracțiuni economice prevăd în calitate de pedeapsă principală doar pedeapsa cu închisoarea. Astfel, practica judiciară în raport cu pedeapsa închisorii este aplicarea liberării condiționate înainte de termen. Prin urmare, completarea sancțiunii pentru anumite componente de infracțiuni cu amendă în calitate de pedeapsă complementară va contribui la atingerea scopului legii penale și totodată va consolida percepția publică asupra înfăptuirii justiției.

În mod special, propunerile se bazează pe constatările realizate în cazuri de rezonanță recente:

- sentința din data de 13 aprilie 2023 pe marginea cazului generic „Frauda bancară” a demonstrat că unei persoane condamnate pentru escrocherie și spălare de bani, infracțiuni săvârșite în interesul unui grup criminal organizat, nu i s-a aplicat nicio sancțiune cu amendă;

- în cazul unui dosar trimis în judecată pe data de 19 iulie 2023, persoanei învinuite de escrocherie și spălare de bani, dar și de crearea/conducerea unei organizații criminale, dacă va fi condamnată definitiv, nu i se va aplica nici o pedeapsă cu amendă;

Condamnarea doar la închisoare a membrilor grupurilor criminale organizate nu este rațională în cazul infracțiunilor financiare din mai multe motive:

- nu descurajează subiecții să comită astfel de infracțiuni (există cazuri în care infractorii au continuat să-și desfășoare afacerile din închisoare);

- uneori pedeapsa nu este executată integral (persoana este liberată condiționat);

- pedeapsa nu este executată în cazurile în care persoana se eschivează de la executarea pedepsei și aceasta nu poate fi extrădată.

În condițiile date, pentru restabilirea echității sociale, pedeapsa trebuie să fie echitabilă și proporțională cu gravitatea infracțiunii săvârșite, cetățenii având siguranța că infractorul „va plăti pentru crimă”.

De asemenea, este important de subliniat că executarea pedepsei cu închisoarea generează un cost semnificativ pentru stat, atât din punct de vedere financiar, cât și al

imaginii. Or, condițiile precare de detenție, reprezintă una din cele mai frecvente încălcări constatate de CtEDO în cauzele moldovenești.

În contextul celor expuse, se urmăresc următoarele obiective:

- pentru infracțiunile economice grave, este imperioasă stabilirea amenzii în calitate de pedeapsă complementară;
- pentru infracțiunile economice, care prevăd ca sancțiuni amenzi foarte mici în raport cu gravitatea infracțiunii, este strict necesară majorarea cuantumului amenzilor prevăzute în sancțiunea normelor de incriminare.

La art.244/2, modificările propuse vin în consonanță cu reglementările din domeniul energiei electrice și în conformitate cu prevederile Regulamentului (UE) nr. 1227/2011 al Parlamentului European și al Consiliului din 25 octombrie 2011 privind integritatea și transparența pieței angro de energie. Prin urmare, în partea ce ține de procedura de realizare a investigațiilor, de desfășurare a controalelor și de aplicare a sancțiunilor, se impun inclusiv măsuri de constrângere de ordin penal aplicate tuturor participanților la piața angro care vor încălca prevederile ce țin de transparența și integritatea pieței.

Conferirea unei redacții noi art. 245/10 din Codul penal, derivă din analiza sistemică și coroborată a prevederilor Codului contravențional și a acelor din Codul penal. În acest sens, reținem că protejarea secretului fiscal nu are o acoperire normativă în sistemul de drept penal, în coraport cu art. 107 din Codul contravențional. Astfel, în vederea lichidării acestei omisiuni precum și în scopul asigurării criteriilor de calitate a legii penale se propune remanierea normei de incriminare, inclusiv prin uniformizarea terminologiei din conținutul normei.

Subsecvent, precizăm că la alin. (1) se propune ajustarea pedepsei cu închisoarea raportat la pericolul social al faptei. Or, pedeapsa cu închisoarea de la 1 la 6 ani din redacția actuală, este una disproporțională și nu realizează scopul legii penale. Reținem în acest sens, că în cazul agravantei de la alin. (3) care prevede pedeapsa cu închisoarea de la 2 la 5 ani, pedeapsa este neproporțională comparativ cu urmările prejudiciabile și pericolul social care apare în urma realizării laturii obiective a infracțiunii prevăzute la alin.(1), dar care se pedepsește mai aspru. Astfel, în ipoteza în care informația ce constituie secret bancar, comercial sau fiscal este colectată, sau folosită de făptuitor când acesta are posibilitatea de a obține foloase, sau într-o altă ipoteză prin divulgarea informației către terți, victimei/părții vătămate îi mai sunt aduse și prejudicii materiale în proporții deosebit de mari, respectiv urmările prejudiciabile în mod evident în acest caz sunt mult mai grave pentru societate și incomparabile cu prima ipoteză prevăzută la alin.(1) care nu condiționează calificarea faptei de existența unui prejudiciu material.

Modificările prevăzute în amendament referitor la infracțiunile de mediu și anume modificarea art.223-231¹ din proiect, sunt ca urmare a grupului de lucru organizat pe platforma Parlamentului cu Ministerul Mediului.

Modificarea art.257/1 vine în contextul proiectului de lege comansat cu nr.216 din 30.06.2023 a unui grup de deputați. În acest sens, raționamentele fiind același doar oportunitatea creării a 2 articole separate va facilita la calificarea corectă a faptelor încriminate.

Ajustarea pedepsei cu închisoarea la art. 314 se impune din perspectiva stabilirii unui echilibru just între gravitatea infracțiunii și pedeapsa susceptibilă de a fi aplicată. Or, o pedeapsă este echitabilă când ea impune infractorului restricții ale drepturilor lui proporționale cu gravitatea infracțiunii săvârșite și este suficientă pentru restabilirea echității sociale, adică a drepturilor și intereselor victimei, statului și întregii societăți perturbate prin infracțiune. În acest sens, subliniem importanța stabilirii unui regim sancționator eficient și descurajator în vederea protejării relațiilor sociale privind înfăptuirea justiției și neadmiterea determinării unor persoane participante la procesul penal să săvârșescă acțiuni sau inacțiuni contrar legii.

Problema combaterii eficiente a fenomenului complex al migrației ilegale, în particular a traficului ilicit de imigranți, este legată nu doar de necesitatea și importanța unor măsuri de colaborare în intervenția autorităților implicate în lupta cu acest fenomen socialmente periculos, dar, în aceeași gamă de necesități principiale, se înscrie și lansarea unor reglementări care să asigure răspunderea juridică (în speță răspunderea penală) corespunzătoare a persoanelor care au comis fapte prejudiciabile legate de traficul ilicit de imigranți, toate acestea din urmă - strict în limitele unui cadru juridic eficient în aspect internațional, regional și național.

La nivel național, din punct de vedere legislativ, incriminarea și sancționarea traficului ilicit de imigranți a devenit o preocupare constantă, mai cu seamă după ce a fost inclusă, prin Legea nr. 376/2005, norma de la art.362 din Codul penal. Asume aici și a intervenit problema, dacă reglementarea normativă, dictată prin norma art. 362 din Codul penal, a soluționat întreg spectrul de probleme de ordin tehnico-juridic, iar combaterea fenomenului, prin asemenea mijloc legal, satisface cerințele unei lupte calitative împotriva fenomenului de trafic ilicit de imigranți, pentru a corespunde criteriilor de prevenire și combatere a acestui fenomen nu doar la nivel național, dar și la nivel comunitar (la nivelul UE), internațional.

La subiect, redacția actuală a alin.(3) art.362 din Codul penal - Organizarea migrației ilegale include circumstanța agravantă — săvârșit de un grup criminal organizat sau de o organizație criminală, prevede pentru această infracțiune o sancțiune sub formă de amendă în mărime de 1150 la 1350 de unități convenționale.

Considerăm judicios de menționat că, sancțiunea pecuniară menționată nu realizează efectiv scopul legii penale, prevăzut în art.2 din Codul penal - de a apăra, împotriva infracțiunilor persoana, drepturile și libertățile acesteia, precum și de a preveni săvârșirea de noi infracțiuni din motiv că, potrivit normei discutate, fapta infracțională este comisă în scopul obținerii, direct sau indirect a unui folos financiar sau material, fiind urmărit de făptuitori încasarea unor profituri mult mai mari decât

maximul pedepsei menționate și, în consecință, numărul acestor infracțiuni înregistrate este în o ascendență amenințătoare.

Pe cale de consecință, se prezumă că, pedeapsa sub formă de amendă aplicată pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art.3621 alin.(3) din Codul penal nu este echitabilă, or, aceasta urmează a impune infractorului lipsuri și restricții ale drepturilor lui proporționale cu gravitatea infracțiunii săvârșite și este suficientă pentru restabilirea echității sociale, adică a drepturilor și intereselor victimei, statului și întregii societăți, perturbate prin infracțiune.

Pedeapsa este echitabilă atunci când este capabilă de a contribui la realizarea altor scopuri ale pedepsei penale, cum ar fi corectarea condamnatului și prevenirea comiterii de noi infracțiuni atât de către condamnat, cât și de alte persoane. Or, practica judiciară demonstrează că o pedeapsă prea blândă generează dispreț față de ea și nu este suficientă nici pentru corectarea infractorului și nici pentru prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni.

De notat că, pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art.3621 alin.(3) Codul penal prevede o pedeapsă alternativă celei cu amendă - pedeapsa cu închisoarea de la 3 la 7 ani, care însă, după cum prezintă practica judiciară, reflectată infra, nu este aplicată de instanțele de judecată. În contextul celor menționate supra, se impune stabilirea unor pedepse proporționale și disuasive.

Subsidiar, faptele de organizare a migrației ilegale pot fi comise prin mai multe modalități, dar, efectuând un studiu al cazurilor de organizare a migrației ilegale, constatăm că, victimele sunt transportate prin utilizarea diferitelor metode și mijloace, inclusive a celor ce pun în pericol viața și sănătatea persoanei. Astfel, sunt exemple, când traficanții în scopul realizării foloaselor financiare transportă victimele acestei infracțiuni în frigiderile camioanelor sau în remorci fără ventilare, unde imigranții mor asfixiați sau cu bărci neadaptate pentru aceste scopuri, care deseori naufragiază și numărul persoanelor decedate inclusiv copii este în continuă creștere. În alte situații imigranții sunt transportați în cabine frigorifice unde aceștia suferă degerări sau în spații închise ale mijloacelor de transport unde sunt supuși la hipotermii și insuficiență de oxigen, împrejurări ce pun în pericol viața și sănătatea oamenilor. În acest sens, se propune completarea alin. (3) cu circumstanța agravantă „dacă a existat pericolul de a cauza vătămarea gravă a integrității corporale sau a sănătății ori decesul persoanei”.

La Art.II:

Modificările operate pentru prevederile art.44 au menirea inclusiv acordarea posibilității de cumularea sancțiunilor aplicate (amenda) în cazul în care la săvârșirea unei din sau a mai multor contravenții amenda a fost aplicată ca pedeapsă complementară.

Propunerile de modificare ale art. 107 din Codul contravențional vin în concordanță cu modificările operate la art. 245¹⁰ din Codul penal. Astfel, reținem că abrogarea alin. (2) a fost impusă de necesitatea evitării dublării normei de incriminare,

și oferirii discreției organelor de drept de a califica aceeași faptă atât în baza normelor din Codul contravențional cât și în temeiul normelor de drept penal.

Prin modificările operate la Codul contravențional, se urmărește revizuirea mecanismului de sancționare a încălcărilor din domeniul transporturilor rutiere prin separarea activităților licite de cele ilicite, precum și introducerea unor mecanisme de majorare graduală a sancțiunilor în cazul admiterii repetate a încălcărilor, inclusiv prin retragerea plăcuțelor de înmatriculare. Totodată, sancțiunile aplicate urmează a fi revizuite pentru a reflecta gradul de gravitate a acestora. Astfel, încălcările grave urmează să fie sancționate cu o amendă mai mare. Ca urmare a modificărilor propuse la Codul Contravențional urmează a fi eficientizat sistemul de sancționare, inclusiv aceasta ar urma să stimuleze persoanele fizice ca să nu se admită cazurile de transportare ilicită a călătorilor. În cazul operatorilor de transport rutier, modificările ar urma să ridice gradul de responsabilitate și să sporească siguranța în trafic.

În contextul elaborării și promovării de către Ministerul Energiei a proiectului de lege privind performanța energetică a clădirilor, prin care se urmărește transpunerea Directiva 2010/31/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 19 mai 2010 privind performanța energetică a clădirilor, modificările operate la art. 177 vin să stabilească măsuri de constrângere pentru încălcarea prevederilor legii menționate.

Modificarea propusă are drept scop eficientizarea mecanismelor de prevenire și contracarare a faptelor care tulbură liniștea în timpul nopții. Studiul încălcărilor admise de către persoanele din administrația unităților economice denotă un comportament indiferent și incorect față de societate, care se manifestă prin ignorare și desconsiderare a normelor de conduită socială, precum și a obligativității îndeplinirii atribuțiilor ce le revin, adică prestarea serviciilor care nu afectează viața, sănătatea și securitatea consumatorilor/persoanelor. Aceasta, în mod vădit, constituie o încălcare gravă a normelor de drept.

În același context, se menționează că contravențiile comise în mod sistematic în unele localuri de agrement provoacă frică în rândul persoanelor care caută un loc pentru recreere în timpul liber, însă ca rezultat devin victime ale unor persoane agresive cărora li se permite acces în localurile vizate. De asemenea, se specifică faptul că agenții economici nu întreprind suficiente măsuri de stopare a fenomenelor infracționale și menținere a ordinii publice în incinta și adiacentul localurilor. Mai mult ca atât, însăși administrația localurilor încălcă prevederile legale, inter alia, prin conectarea aparatajului sonor la intensitate maximă pe timpul nopții.

Subsecvent, în urma constatărilor comiterii sistematice a faptelor contravenționale de tulburare a liniștii, inspectoratele de poliție din municipiul Chișinău sesizează autoritățile cu atribuții în domeniul comerțului, în vederea sistării activității agenților economici care admit încălcarea prevederilor art. 10 lit. c) din Legea nr. 105/2003 privind protecția consumatorilor. Potrivit normei vizate supra,

prestatorul este obligat să presteze numai servicii care nu afectează viața, sănătatea, ereditatea și securitatea consumatorilor ori interesele economice ale acestora.

Este de menționat că măsurile întreprinse de către autoritățile cu atribuții în domeniul comerțului sunt insuficiente și ineficiente, acestea limitându-se doar la avertizarea administratorilor agenților economici respectivi despre necesitatea asigurării respectării ordinii publice și a prevederilor legislației în acest sens. Subsidiar, se reliefează că pe timp de vară, activează pe parcursul nopții inclusiv localuri de agrement care au terase în aer liber, unde la fel este tulburată liniștea, prin conectarea aparatajului sonor la intensitate maximă. În rezultat, locuitorii din preajma localurilor sunt deranjați de zgomotele produse, respectiv sesizează autoritățile competente.

Astfel, sancțiunea contravenției tulburarea liniștii urmează a fi completată sub aspectul includerii unei pedepse complementare, și anume privare a persoanei de dreptul de a exercita activitatea pe un termen de la 3 luni până la un an, în cazul în care fapta prejudiciabilă reprezintă o încălcare a regulilor de desfășurare a acestei activități.

Cu privire la modificările art.400 Cod contravențional menționăm că, constatarea contravențiilor cu privire la drepturile de autor va reveni Ministerului Afacerilor Interne.

Potrivit alin.(4) din art.414 din norma precitată, se indică faptul că sunt în drept să examineze cauzele contravenționale și să aplice sancțiuni directorul general, directorii generali adjuncți și șefii subdiviziunilor teritoriale ale Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor.

Astfel, modificarea propusă este obligatorie din considerentul că, recent, a fost promovată Hotărârea Guvernului nr.14/2023 cu privire la organizarea și funcționarea Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor, iar, întru asigurarea accesului la justiție a persoanelor atrase la răspundere contravențională, șefii adjuncți din cadrul subdiviziunilor teritoriale pentru siguranța alimentelor vor asigura examinarea deciziilor de sancționare, în raza de activitate a oficiului din cadrul subdiviziunii.

Totodată, modificarea menționată, va exclude contravenientul de cheltuielile suplimentare generate de deplasările către agentul constator (șeful subdiviziunii cu statut de agent constator) pentru examinarea cauzelor contravenționale la subdiviziunile teritoriale pentru siguranța alimentelor, or, actualmente, conform Hotărârii Guvernului nr.14/2023, este indicată lista a 10 subdiviziuni cu drept de constatare a contravențiilor, iar, în partea ce ține de aplicarea părții rezolutive la procesul-verbal cu privire la contravenție, această atribuție revine doar șefului subdiviziunii teritoriale pentru siguranța alimentelor.

Sub aspect instituțional, AGEPI nu are capacitatea de a asigura realizarea unei atare competențe, deoarece nu dispune de angajați în acest sens și nici în perspectivă nu se prevede majorarea efectivului limită a instituției.

În prezent, potrivit art. 400 alin. (1) din Codul contravențional, contravențiile prevăzute la art. 96, 99- 103 se constată și se examinează de către poliție. Astfel, în cadrul Inspectoratului General al Poliției (Inspectoratul național de investigații) din subordinea Ministerului Afacerilor Interne se regăsește o subdiviziune cu atribuții de a

constata și examina contravențiile de la articolele menționate, respectiv, angajații acesteia au fost și sunt instruiți în domeniul proprietății intelectuale și dețin abilitățile necesare de a-și exercita și în continuare aceste competențe. Mai mult, de rând cu alte autorități publice, Inspectoratul General al Poliției al Ministerului Afacerilor Interne face parte din lista autorităților cu atribuții în domeniul respectării drepturilor de proprietate intelectuală în Republica Moldova. Astfel, în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 721/2020 cu privire la Platforma informațională în domeniul protecției drepturilor de proprietate intelectuală, acesta este parte a acestei platforme interinstituționale. Concomitent, Inspectoratul General al Poliției al Ministerului Afacerilor Interne face parte din componența Observatorului respectării drepturilor de proprietate intelectuală, creat în cadrul AGEPI în scopul asigurării schimburilor de informații dintre autoritățile responsabile de monitorizarea respectării drepturilor de proprietate intelectuală, întru prevenirea și înlăturarea curențelor depistate în sistemul de asigurare a respectării drepturilor de proprietate intelectuală, astfel, prezentând datele relevante procesului de aplicare a mecanismelor de protecție a drepturilor de proprietate intelectuală.

Modificarea la ART.III referitor la intrarea în vigoare a prezentei legi, punctele la alin.(2) se vor renumera în ordinea cronologică în măsura în care au fost acceptate amendamentele.